

2026-07-30
A2026/00751**Arbetsmarknadsdepartementet**Forum för levande historia
Stora Nygatan 10-12
103 13 Stockholm

Uppdrag till Forum för levande historia att ta fram fördjupad kunskap om negativa attityder till vissa grupper hos svenska skolelever

Regeringens beslut

Regeringen ger Forum för levande historia i uppdrag att ta fram fördjupad kunskap om negativa attityder till vissa grupper hos svenska skolelever med utgångspunkt i resultaten från myndighetens studie ”Unga tycker om andra”. Syftet är att undersöka den ökning som har skett vad gäller negativa attityder liksom hur en ökad utsatthet påverkar ungdomars attityder till olika grupper och till samhället i stort.

Myndigheten ska inom ramen för uppdraget inhämta kunskap från Brottsförebyggande rådet, Diskrimineringsombudsmannen, Jämställdhetsmyndigheten, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Statens skolverk och Totalförsvarets forskningsinstitut.

Forum för levande historia ska senast den 1 mars 2027 delredovisa och senast den 1 mars 2029 slutredovisa uppdraget till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet med kopia till Kulturdepartementet). Slutredovisningen ska innehålla rekommendationer för hur arbetet att motverka intolerans kan bedrivas framåt och på så vis minska utsattheten.

För uppdraget får myndigheten under 2026 använda 500 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet uppförda anslaget 2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m., anslagsposten 7 för budgetåret 2026. Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast den 1 december 2026. Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas senast den 31 mars 2027 till

Kammarkollegiet. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Kammarkollegiet.

Redovisning, rekvisition och återbetalning ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Regeringen beräknar att 2 000 000 kronor kommer att avsättas för uppdraget för 2027 och 2028, under förutsättning att riksdagen anvisat medel för det aktuella anslaget.

Närmare om uppdraget

I uppdraget ingår särskilt att undersöka vad som kan ligga bakom de kraftigt ökade negativa attityderna till hbtqi-personer och ökningen av hbtqi-personers utsatthet, den generellt större utsattheten bland svenska skolelever, liksom hur en ökad upplevd utsatthet påverkar ens attityder till andra grupper och till samhället i stort. I uppdraget ingår också att undersöka vad som kan ligga bakom ökningen av negativa attityder till invandrare och invandring, kopplingen mellan nöjdhet med demokratin och mer toleranta attityder, sambandet mellan en högre konspiratorisk läggning och mer intoleranta attityder samt varför flickor generellt uppvisar mer toleranta attityder än pojkar. I uppdraget ingår även att analysera vad som kan ligga bakom att elever med ett högt förtroende till information från sociala medier uppvisar mer negativa attityder till de undersökta grupperna, liksom sociala mediers roll avseende elevers negativa attityder. Vidare ska myndigheten undersöka och analysera hur attityder hos elever med svensk respektive utländsk bakgrund har förändrats över tid.

Skälen för regeringens beslut

Forum för levande historia har tidigare genomfört attitydundersökningar som ett sätt att få kunskap om hur utbredda olika attityder mot vissa grupper är och hur de utvecklas över tid. Myndigheten har genomfört fyra stora undersökningar om intoleransens utbredning och förekomst bland svenska skolelever (2003, 2009, 2013 och 2024/2025). Det primära fokuset har varit skolelevers attityder gentemot utsatta grupper, såsom mot invandrare, judar, muslimer, romer och hbtqi-personer (afrosvenskar/svarta personer och samer tillkom i den senaste studien). Andra områden som har studerats är kopplade till hur skolungdomar ser på varandra och samhället, exempelvis när det gäller deras oro och förhoppningar inför framtiden, deras utsatthet för intolerans, deras syn på demokrati och deras politiska intresse. I

huvudsak har samma frågor ställts i de fyra rikstäckande undersökningarna, vilket gör att resultaten har gått att jämföra över tid. Studierna har varit centrala för utformningen av myndighetens åtgärder och verksamhet som riktar sig till skolan. De har även fungerat som en grund för ytterligare forskning och som underlag för andra aktörer som bedriver verksamheter med unga som målgrupp.

Resultaten av undersökningarna 2003, 2009 och 2013 har indikerat att skolelever i Sverige visat alltmer positiva attityder till olika grupper. Även den senaste undersökningen som genomfördes 2024/2025 visar att svenska skolelever i grundskolans årskurs 9 och gymnasieskolans årskurs 1–3 i allmänhet hyser en hög grad av positiva attityder till de undersökta grupperna. Samtidigt visar resultaten också en ökning av negativa attityder till i princip alla de undersökta minoritetsgrupperna, jämfört med motsvarande tidigare studier. Störst är ökningen av negativa attityder till homo- och bisexuella samt transpersoner. Andelen elever som rapporterar egen utsatthet för mobbning, hot och våld har också ökat. Homo- och bisexuella samt transpersoner utgör även i detta hänseende den grupp som i störst utsträckning rapporterar att de drabbats.

Forum för levande historias attitydundersökningar har gett viktig kunskap om svenska ungdomars attityder och utsatthet men det behövs fördjupande studier för att öka förståelsen för vad som kan ligga bakom de ökade negativa attityderna. Det kan tjäna som ett viktigt underlag för det fortsatta arbetet mot till exempel hbtqi-fobi och rasism.

På regeringens vägnar

Nina Larsson

Camilla Molin

Kopia till

Justitiedepartementet/KRIM

Försvarsdepartementet/MF

Socialdepartementet/HC

Finansdepartementet/BA

Utbildningsdepartementet/S

Kulturdepartementet/MD, SNA

Arbetsmarknadsdepartementet/IU, JÄM

Brottsförebyggande rådet

Diskrimineringsombudsmannen

Jämställdhetsmyndigheten

Kammarkollegiet

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor

Statens skolverk

Totalförsvarets forskningsinstitut